

การสัมมนาวิชาการของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ประจำปี 2554
“อนาคตเศรษฐกิจไทย ก้าวอย่างมั่นใจสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”

วิจารณ์งานวิจัย

“ภาคการเงินไทย พร้อมก้าวไกลในอาเซียน”

บันลือศักดิ์ ปุสสระรังษี

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักวิจัย

สายบริหารความเสี่ยง ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน)

ณ ห้อง World Ballroom ชั้น 23 โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ กรุงเทพฯ

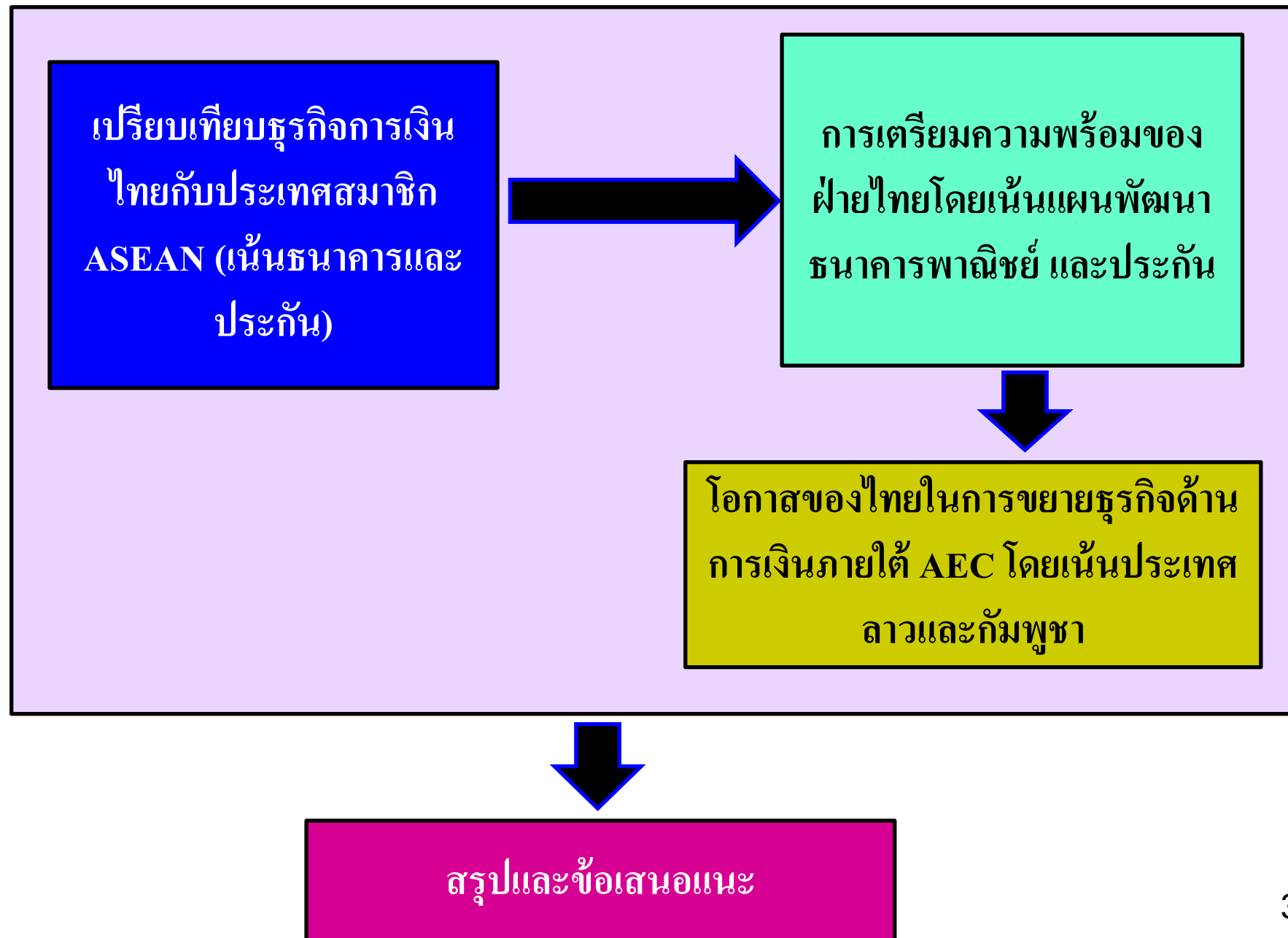
5 กันยายน 2554

- ภาพรวมงานวิจัยและจุดเด่น
- ความเห็นเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเปรียบเทียบสถาบันการเงินใน ASEAN (ตัวอย่างกรณี ธนาคารพาณิชย์)
- ความเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม นโยบาย ข้อเสนอแนะและอื่นๆ
- การเปิดเสรีเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในสถานะโลกไร้พรมแดน

ภาพรวมงานวิจัยและจุดเด่น

ภาพรวมงานวิจัยและจุดเด่น (ต่อ)

- เป็นการศึกษาโดยเปรียบเทียบสถาบันการเงินระหว่างประเทศใน ASEAN ซึ่งทำได้ยากและต้องใช้ความพยายามอย่างมาก โดยเฉพาะการศึกษาเกี่ยวกับระบบกำกับดูแลสถาบันการเงิน 2 ประเภท คือ ธนาคารและประกัน ซึ่งอาจจะเป็นงานวิจัยโดยคนไทยฉบับแรกที่ทำเรื่องนี้ และเป็นงานจำนวนไม่มากที่ทำการเปรียบเทียบสถาบันการเงินใน ASEAN (e.g. Charles Adam (2008), Okabe (2010), Okabe (in progress), Yung Chul Park (2011))
- ศึกษาค่อนข้างลึกเกี่ยวกับกฎหมายและระบบกำกับดูแลธนาคารและธุรกิจประกันเพื่อแสวงหาโอกาสให้กับธุรกิจไทย

ภาพรวมงานวิจัยและจุดเด่น (ต่อ)

การเปรียบเทียบใช้ ดัชนีประเภทต่างๆ บางกรณีก็เป็นดัชนีใหม่ที่น่าสนใจ

- การเข้าถึงธนาคาร
 - จำนวนของบัญชีธนาคารต่อประชากรผู้ใหญ่ 1,000 คน
 - ค่าเฉลี่ยของจำนวนสาขาต่อประชากรผู้ใหญ่ 100,000 คน
- ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์*
 - Return on Assets
 - Capital Adequacy Ratio
 - Credit to GDP
 - Deposit to GDP
 - NPL Ratio
 - อื่นๆ

*บางกรณีเปรียบเทียบกับนอก ASEAN เช่น OECD

ความเห็นเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเปรียบเทียบสถาบันการเงินใน ASEAN (ตัวอย่างกรณี ธนาคารพาณิชย์)

- เปรียบเทียบ Ratio ต่างๆ โดยไม่ดูปัจจัยสำคัญอื่นๆ ประกอบและคำจำกัดความที่แตกต่างกัน อาจจะทำให้การตีความคลาดเคลื่อนได้ เช่น กรณี ROA อินโดนีเซียสูงที่สุดใน ASEAN และสูงกว่า OECD โดยเฉลี่ย ตีความได้ว่าความสามารถในการทำกำไรสูง แต่คำจำกัดความของรายได้ อาจจะแตกต่างกับประเทศอื่น และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ เพราะเศรษฐกิจอยู่ในช่วง Take Off ทำให้ขยายตัวในอัตราที่สูงและ ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล การแข่งขันไม่ค่อนข้างรุนแรง
- บางกรณีเปรียบเทียบกันเฉพาะ ASEAN อาจจะทำให้มีมุมมองที่ไม่กว้างพอ เช่นกรณี NPL
- มีดัชนีอื่นที่น่าสนใจที่อาจจะนำมาใช้เช่น Prof. Charles Adams ใช้ Unit Cost และ Financial Soundness Ratio ที่พัฒนาโดย IMF นักวิเคราะห์บางคนใช้ Investment Efficiency Ratio

ความเห็นเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเปรียบเทียบสถาบันการเงินใน ASEAN

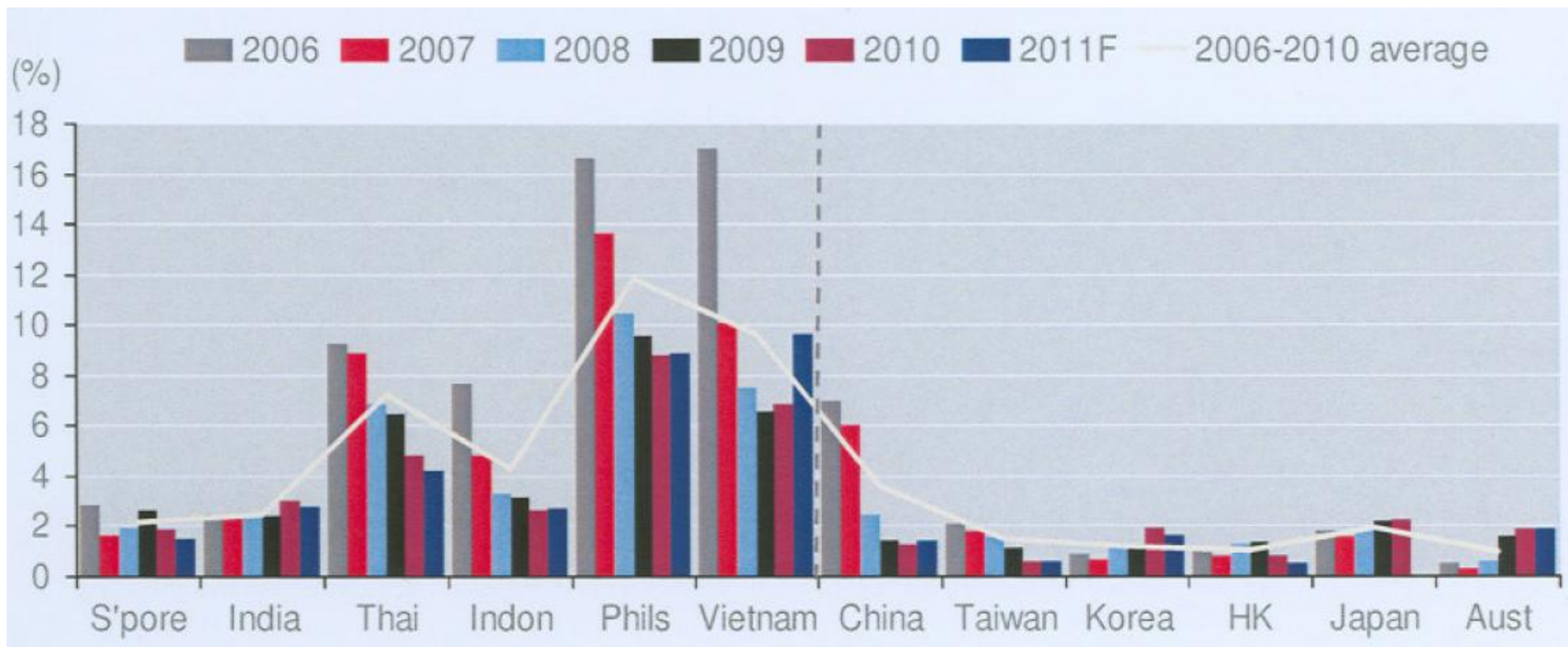
(ตัวอย่างกรณี ธนาคารพาณิชย์) (ต่อ)

- การเปรียบเทียบในช่วงเวลาเดียวทำให้เราไม่เห็นความเปลี่ยนแปลงและความเป็นพลวัตของสถาบันการเงิน
- กรณีธนาคารพาณิชย์ การวิเคราะห์ขาดเรื่องสำคัญก็คือ ความสามารถในการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ (Prof. Charles Adams (2008) ทำการศึกษาไว้เบื้องต้น)
- บางครั้งก็มีวิธีง่ายๆ ที่เราสามารถวิเคราะห์ว่าสถาบันการเงินไทยสามารถที่จะแข่งขันกับต่างชาติได้หรือไม่ เช่นดูขนาดของสถาบันการเงินไทยกับสถาบันการเงินต่างชาติ ถ้าบริษัทไทยมีขนาดใกล้เคียงกับบริษัทต่างชาติก็สรุปได้ว่า พอที่จะแข่งขันได้ ถ้าเล็กกว่ามาก ก็แสดงว่าแข่งขันไม่ได้ (สมคิดและคณะ (2553))

ความเห็นเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเปรียบเทียบสถาบันการเงินใน ASEAN (ตัวอย่างกรณี ธนาคารพาณิชย์) (ต่อ)

การเปรียบเทียบหลายช่วงเวลาทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของ NPL ของธนาคารใน ASEAN

Gross Non-Performing Loan Ratio

Source: FitchRating

ความเห็นเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเปรียบเทียบสถาบันการเงินใน ASEAN

(ตัวอย่างกรณี ธนาคารพาณิชย์) (ต่อ)

ผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ไทยขึ้นอยู่กับ Stage of Economic Development และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยแบ่งได้เป็น 3 ระยะ

ก่อนการเปิดเสรีปริวรรตเงินตรา: ขาด
ดุบัญญัติเงินสะพัดและมีการควบคุม
เงินทุนไหลเข้า

Supply ของเงินทุนต่ำกว่า Demand ของ
เงินทุน ธนาคารพาณิชย์ไม่ต้องแข่งขัน

เปิดเสรีปริวรรตเงินตรา 2536-2539:
ขาดดุบัญญัติเงินสะพัดและเงินทุนไหล
เข้าเสรี

เกิดภาวะฟองสบู่ ตลาดเปิดกว้าง
ธนาคารพาณิชย์ไม่ต้องแข่งขันมากและ
กำไรสูง

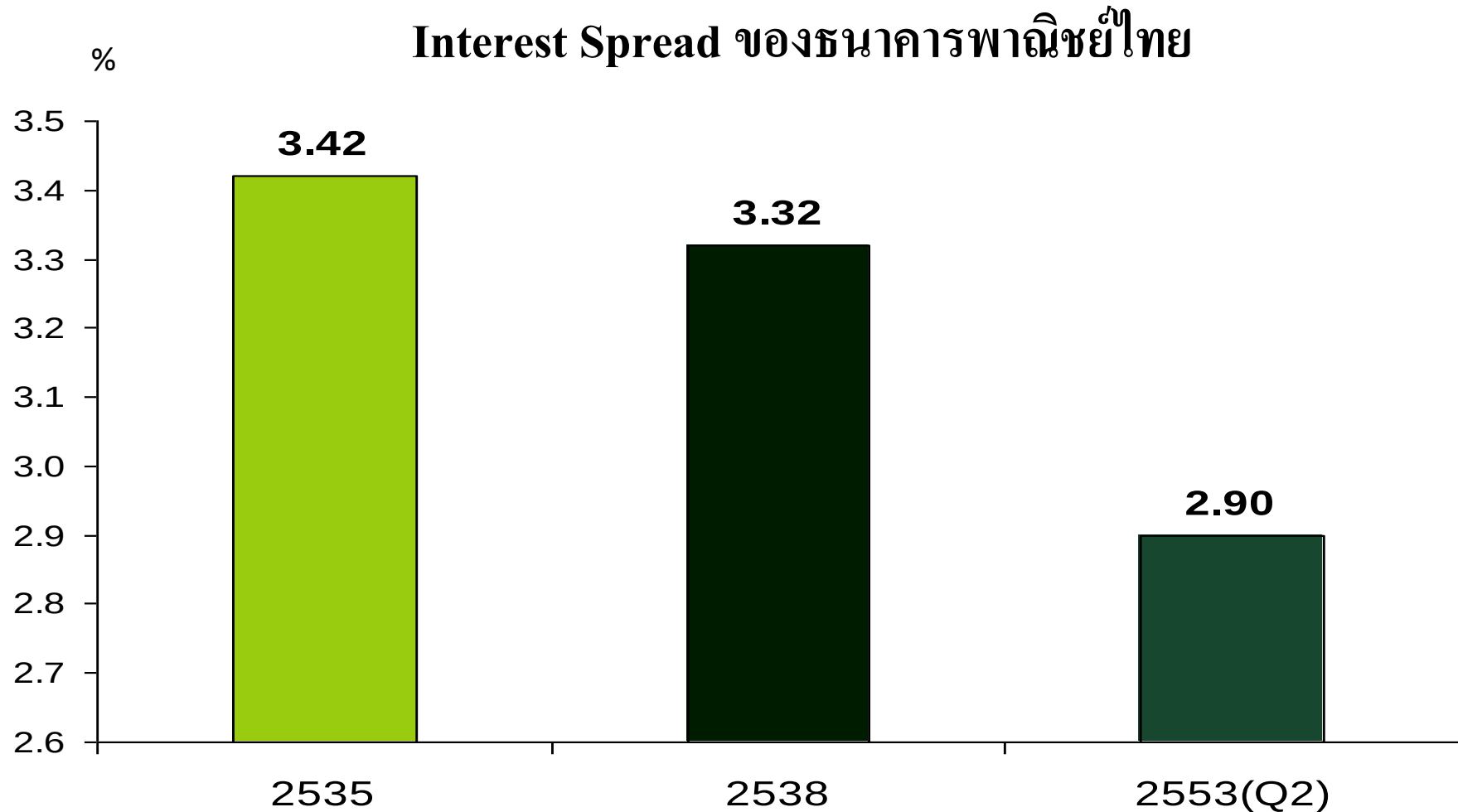
หลังวิกฤตการเงิน 2543-ปัจจุบัน:
เกินดุบัญญัติเงินสะพัด

Supply ของเงินทุนมากกว่า Demand ของ
เงินทุน ธนาคารพาณิชย์ต้องแข่งขันเพื่อ
แย่งลูกค้า

ความเห็นเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยเปรียบเทียบสถาบันการเงินใน ASEAN (ตัวอย่างกรณี ธนาคารพาณิชย์) (ต่อ)

ผลประกอบการของธนาคารพาณิชย์ไทยขึ้นอยู่กับ Stage of Economic Development และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ความเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม นโยบาย ข้อเสนอแนะและอื่นๆ

- งานวิจัยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของสถาบันการเงินไทยเพื่อรองรับการเปิดเสรี โดยเฉพาะ AEC ถ้ามองอีกมุมหนึ่ง ใช้การเปิดเสรีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสถาบันการเงินและระบบการเงินของประเทศไทย อาจจะได้แนวทางใหม่ในการพัฒนาระบบการเงินของไทย
- งานวิจัยจะเน้นการเปรียบเทียบสถาบันการเงินใน ASEAN แต่การเปิดเสรีตามกรอบ AEC เราให้สิทธิ Non-Party งานวิจัยครอบคลุมเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย และไม่ได้เน้นเรื่อง Non-Party ในงานวิจัย
- งานวิจัยวิเคราะห์โอกาสของธุรกิจการเงินไทยในประเทศลาวและกัมพูชา มีอย่างน้อย 3 ประเด็นที่อาจจะศึกษาต่อในเรื่องนี้
 - ประเทศที่มีศักยภาพสูงและน่าสนใจที่สุดใน ASEAN คืออินโดนีเซียและเวียดนาม
 - จุดยืนเรื่อง Non-Party ว่าจะให้โอกาสธุรกิจการเงินของไทยและสมาชิก ASEAN ก่อน Non-Party หรือไม่
 - ความร่วมมือระหว่างเอกชนกับภาครัฐในการสร้างโอกาสให้กับธุรกิจการเงินของไทย
- ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบให้ทันสมัยก่อนการเปิดเสรีเต็มรูปแบบ

ความเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม นโยบาย ข้อเสนอแนะและอื่นๆ (ต่อ)

- การเตรียมความพร้อม เช่นเพิ่มการแข่งขันและสนับสนุนการรวบรวมอาจจะไม่ทำให้บริษัทในธุรกิจการเงินมีความสามารถที่จะรับมือการแข่งขันจากต่างประเทศได้ บริษัทขนาดเล็กอาจจะไม่สามารถอยู่รอดได้ ปัญหาไม่ใช่แค่เงินทุนแต่มี 2 เรื่องที่สำคัญ
 - Know-How
 - วัฒนธรรมองค์กร
- นโยบายที่ควรพิจารณาเพิ่มเติมให้ได้ข้อยุติก่อนการเปิดเสรี
 - การแข่งขันที่เป็นธรรม กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
 - ขนาดของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ของไทยต่อ GDP กรณีที่ไปลงทุนในต่างประเทศ ตัวอย่างปัญหาประเทศยุโรปหลายประเทศเช่น ไอร์แลนด์ ไอซ์แลนด์ ไซปรัส เบลเยียม และฝรั่งเศส
 - การค้ำประกันเงินฝากธนาคารต่างประเทศกรณีวิกฤติ
 - การควบคุมและบิดเบือนราคาของสถาบันการเงิน

ความเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม นโยบาย ข้อเสนอแนะและอื่นๆ (ต่อ):

ธนาคารพาณิชย์เปิดเสรีไปมากแล้ว

สัดส่วนการถือหุ้นธนาคารพาณิชย์ไทยโดยต่างชาติ

	%	หมายเหตุ
BBL	25	
KTB	25	
KBANK	48.98	
SCB	45.81	
TMB	50.36	ING BANK N.V. ถือหุ้น 25.2 %
BAY	47.2	GE CAPITAL INTERNATIONAL HOLDING CORPORATION ถือหุ้น 32.93 %
CIMB THAI	97.2	
UOBT		UNITED OVERSEAS BANK LIMITED ถือหุ้น 99.66 %
TBANK		The Bank of Nova Scotia ถือหุ้น 48.99 %
SCBT		ถือหุ้นใหญ่โดย Standard chartered
TISCO		CDIB & Partners investment holding ถือหุ้น 10 %
KK	44	
ICBCT		Industrial and commercial bank of china limited ถือหุ้น 97.7%

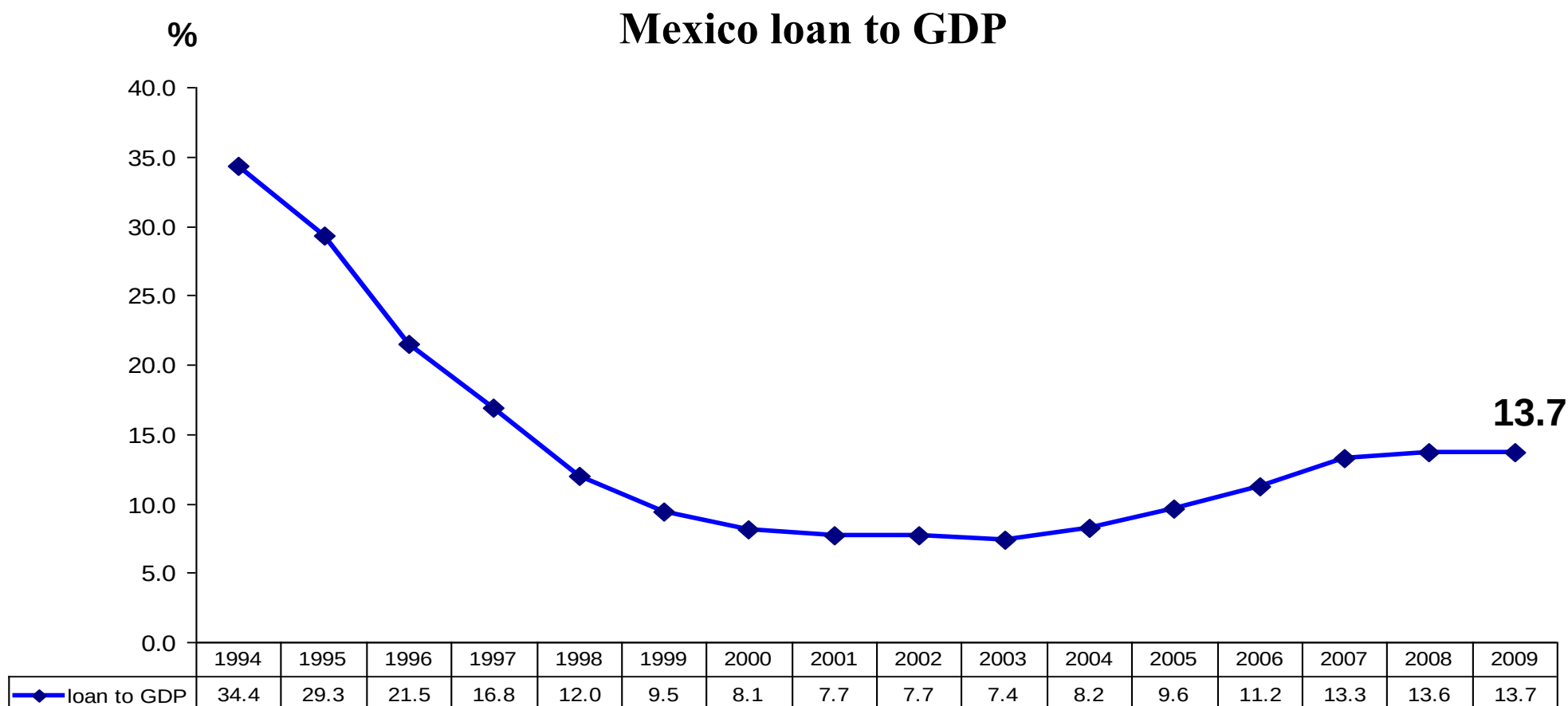
ที่มา : ตลท. และ ธปท.

ความเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม นโยบาย ข้อเสนอแนะและอื่นๆ (ต่อ):

การเน้นการเปิดเสรีเป็นหลักอาจจะนำไปสู่ข้อสรุปที่ผิดได้

การเปิดเสรีอาจจะมีผลเสียมากกว่าผลดีถ้าไม่ระมัดระวัง ตัวอย่างกรณี เม็กซิโก

ที่มา: <http://www.banxico.org.mx/sitioIngles/index.html>

ความเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม นโยบาย ข้อเสนอแนะและอื่นๆ (ต่อ): ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบให้ทันสมัยก่อนการเปิดเสรีเต็มรูปแบบ

- กฎหมายหลายฉบับล้าสมัยต้องปรับปรุง

โรงแรมต้องมีกระโถนทุกห้อง
(ยกเลิกปี 2552)

ต้องใส่หมวกก่อนออกจากบ้าน
(ยังมีผลบังคับใช้)

ต้องหอมแก้มภรรยา ก่อนออกจากบ้าน
(ยังมีผลบังคับใช้)

ความเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม นโยบาย ข้อเสนอแนะและอื่นๆ (ต่อ): ปรับปรุง

กฎหมายและกฎระเบียบให้ทันสมัยก่อนการเปิดเสรีเต็มรูปแบบ

- กฎหมายหลายฉบับล้าสมัยต้องปรับปรุง (ต่อ)

ประเทศไทยมีกฎหมายกำกับดูแลขทาน

แต่ไม่มีกฎหมายกำกับดูแลธุรกิจ

การเงินที่สำคัญเช่น Leasing,

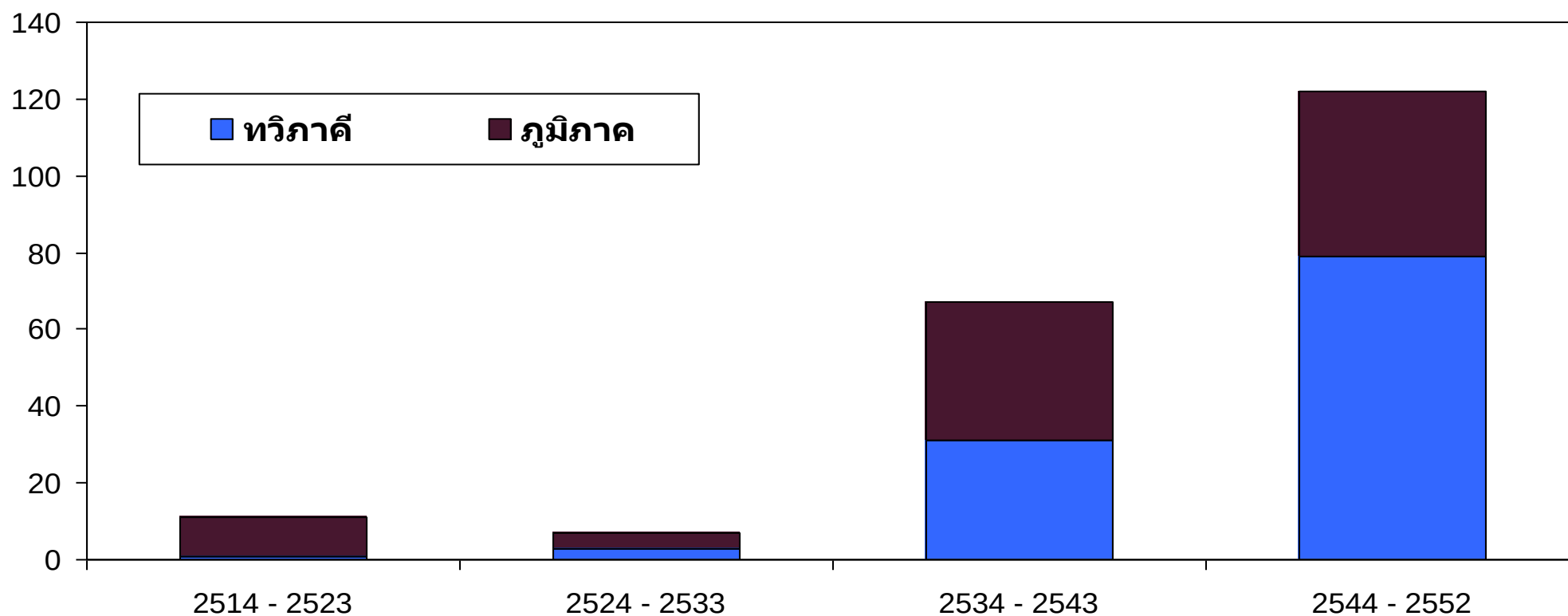
Factoring, และ Hire Purchase

การเปิดเสรีเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในสถานะโลกไร้พรมแดน

จำนวนข้อตกลงการค้าเสรีระดับทวิภาคีและภูมิภาค

จำนวน

การเปิดเสรีเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในสถานะโลกไร้พรมแดน (ต่อ)

Japan

Korea

Indonesia

Thailand

Myanmar

Singapore

China

Philippines

Vietnam

Malaysia

Cambodia

Laos

การเปิดเสรีเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในสภาวะโลกไร้พรมแดน (ต่อ)

Q&A

CIMB THAI

ซีไอเอ็มบี ไทย

ASEAN For You